

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 24 kwietnia 2020 r.

NK-KE.431.4.2020.WK

Pan
Wojciech Błoński
Wójt Gminy Długołęka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12-14 lutego 2020 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 11 lutego 2020 r. nr: NK-KE.0030.8.2020.WK pracownik Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Weronika Kornacka – inspektor wojewódzki, przeprowadził w Urzędzie Gminy Długołęka (ul. Robotnicza 12, 55-095 Mirków), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej polegających na prowadzeniu spraw dotyczących dowodów osobistych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych³ – zwanej dalej „u.d.o.” oraz zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁴ – zwanej dalej „z.i.i.n.”.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2020 r. nr NK-KE.430.5.2019.DD.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, tj.:
 - realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych,
 - udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi,
2. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:

¹ Dz.U. z 2020 r. poz.224.

² Dz.U. z 2019 r. poz. 1464.

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 332.

⁴ Dz.U. 2016 r. poz. 10 ze zm.

- prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą:

- od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

W okresie kontrolowanym funkcję kierownika Urzędu sprawował Pan Wojciech Błoński – Wójt Gminy Długoleka. Funkcję Kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich od 01.01.2019 r. do 31.03.2019 r. sprawowała Pani, zaś od 01.04.2019 r. Pani Funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Długolece sprawowała Pani

Realizację przez Wójta Gminy Długoleka zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

- ***pozytywnie w zakresie dowodów osobistych,***
- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

USTALENIA KONTROLI

DOWODY OSOBISTE

Realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych

Kontroli poddano 20 kopert dowodowych dotyczących dowodów osobistych wydanych od 1 stycznia 2019 r. o następujących seriach i numerach: DBC....., DBD....., DBD....., CIE....., DBA....., DAH....., DBA....., DBA....., DAG....., DAX....., DAF....., DAU....., DAV....., DAY....., DBB....., DAX....., DAX....., DAV....., DBB....., DBB.....

Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Wnioski o wydanie dowodu osobistego składały uprawnione osoby, zgodnie z art. 25 u.d.o., w związku z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁵, zwanego dalej „r.d.o”. W przypadku wydawania dowodu osobistego dla osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wniosek składał rodzic.

W toku kontroli ustalono, że do wszystkich wniosków została dołączona prawidłowa fotografia odzwierciedlająca, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z art. 29 ust. 1 u.d.o. oraz § 7 r.d.o i § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia

⁵ Dz.U. poz. 212, z późn. zm., obowiązujące do 11 stycznia 2020 r.

2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁶, zwanego dalej „r.w.d.o.”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie wnioski były kompletne. Na wszystkich wnioskach znajdowała się adnotacja urzędowa o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (na podstawie poprzedniego dowodu, paszportu bądź dostępnych rejestrów).

W przypadku, gdy wniosek był składany w postaci elektronicznej, tożsamość wnioskodawcy była potwierdzana przy odbiorze dowodu osobistego, zgodnie z § 9 ust. 4 r.d.o. i § 8 ust. 3 r.w.d.o.

W kopertach o wydanie dowodu osobistego o numerach DAX....., DAF....., DAU....., DAV..... znajdowało się zgłoszenie utraty dowodu osobistego, natomiast koperty o wydanie dowodu osobistego o numerach DAY..... i DBB..... zawierały zgłoszenie uszkodzenia tego dokumentu. Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego dokonane zostały na prawidłowym formularzu, zgodnym z załącznikiem nr 5 do r.d.o. Do zgłoszenia uszkodzenia dowodu osobistego załączony został uszkodzony dokument (§ 16 ust. 3 r.d.o.). Zgodnie z § 18 r.d.o. posiadaczowi dowodu osobistego, który dokonał osobistego zgłoszenia w organie gminy utraty dowodu osobistego, zostało wydane zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż przedmiotowe zaświadczenia są przechowywane *ad acta* w kopertach dowodowych, zgodnie z § 60 ust. 4 Instrukcji kancelaryjnej będącej załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁷, dalej zwanej Instrukcją kancelaryjną. W toku kontroli stwierdzono, że unieważnienie dowodów osobistych nastąpiło z dniem zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dokumentu, co jest zgodne z art. 50 ust. 3 pkt 1 u.d.o.

Ustalono, że we wszystkich przypadkach pracownik prawidłowo wprowadził do Rejestru Dowodów Osobistych informacje o nowym dokumencie. Odbiór dowodu osobistego był dokonywany osobiście w siedzibie organu gminy (art. 30 ust. 1 u.d.o.). W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych, dowód odbierał rodzic (§ 12 ust. 1 i 2 r.d.o., § 11 ust. 2 i 3 r.w.d.o.). Odbiór dokumentu tożsamości był każdorazowo potwierdzany na odpowiednim formularzu, zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 u.d.o. i § 13 ust. 1 i ust. 1 a r.d.o. oraz § 11 ust. 1 i § 12 ust. 1 r.w.d.o.

W trakcie kontroli ustalono, że dokumentacja związana z dowodami osobistymi zgrupowana jest w kopertach dowodowych oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, zgodnie z art. 62 ust. 3 u.d.o. Spersonalizowane dowody osobiste, oczekujące na odbiór przez osoby ubiegające się o ich wydanie, przechowywane są w sposób zapewniający ich zabezpieczenie przed udostępnieniem osobom nieupoważnionym, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Dokumentacja dotycząca dowodów osobistych sporządzona w formie elektronicznej przechowywana jest w systemach teleinformatycznych organu, zgodnie z art. 62 ust. 2 u.d.o.

⁶ Dz.U. z 2020 r. poz. 31, obowiązujące od 12 stycznia 2020 r.

⁷ Dz.U. Nr 14, poz. 67, z późn. zm.

[dowód: akta kontroli str.: 43-70]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące realizacji obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych oceniono **pozytywnie**.

Udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Kontroli poddano 7 spraw z zakresu udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych⁸ (zwany dalej „RDO”) oraz 13 spraw z zakresu dokumentacji związanej z dowodami osobistymi⁹. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

W toku kontroli ustalono, iż w 14 sprawach kompletne wnioski zostały złożone na właściwych formularzach, zgodnie z § 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi¹⁰, na które udzielono odpowiedzi zgodnej z zakresem żądania wnioskodawcy i tylko w takim zakresie, w jakim wnioskodawca wykazał uprawnienia do ich otrzymania.

W toku czynności kontrolnych zauważono, że w sprawie nr WSO.5345.4.4.2019.MD organ udostępnił aktualny numer i serię dowodu osobistego oraz wizerunek twarzy, zaś w przypadku wzoru podpisu wskazał „Brak danych (w Rejestrze Dowodów Osobistych nie gromadzi się informacji o wzorze podpisu w dowodach wydanych po dniu 1 marca 2015 r.)”. W powyższej sprawie, w celu udostępnienia danych zgodnie z wolą wnioskodawcy, należało wezwać wnioskodawcę do wyjaśnienia na podstawie art. 50 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej „k.p.a.”¹¹ dokładnego zakresu żądania (czy wnioskodawca żąda aktualnego podpisu czy ostatniego gromadzonego w RDO) i poinformowanie wnioskodawcy, że w przypadku dowodów osobistych wydanych po 1 marca 2015 r. dla uzyskania aktualnego wzoru podpisu niezbędne jest złożenie prawidłowego wniosku o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodem osobistym do organu, który był wystawcą obecnego dowodu osobistego.

W trakcie kontroli ustalono, że w sprawie nr WSO.5345.4.12.2019.MD organ nie podjął czynności wyjaśniających dot. weryfikacji podpisu konsula znajdującego się na ww. wniosku. Ponadto, organ wysyłał odpowiedź za pośrednictwem MSZ, zamiast bezpośrednio do wnioskodawcy. W powyższej sprawie wniosek był obarczony brakiem formalnym w postaci braku oryginału podpisu. Wobec powyższego należało wezwać wnioskodawcę na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. do jego uzupełnienia w terminie co najmniej 7 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, czego organ nie uczynił. Ponadto, mając na uwadze opisaną powyżej praktykę sposobu korespondencji z konsulami,

⁸ WSO.5345.3.1.2020.MD, WSO.5345.4.2.2019.MD, WSO.5345.4.4.2019.MD, WSO.5345.4.6.2019.MD, WSO.5345.4.8.2019.MD, WSO.5345.4.10.2019.MD, WSO.5345.4.12.2019.MD .

⁹ WSO.5345.4.1.2020.MD, WSO.5345.5.1.2019.MD, WSO.5345.5.3.2019.MD, WSO.5345.5.5.2019.MD, WSO.5345.5.7.2019.MD, WSO.5345.5.9.2019.MD, WSO.5345.5.11.2019.MD, WSO.5345.5.13.2019.MD, WSO.5345.5.15.2019.MD, WSO.5345.5.17.2019.MD, WSO.5345.5.19.2019.MD, WSO.5345.5.21.2019.MD, WSO.5345.5.23.2019.MD.

¹⁰ Dz.U. z 2015 r. poz. 1604.

¹¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 256.

należy zaznaczyć, iż pismem nr SOC-OP.621.3.9.2017.AB z dnia 2 kwietnia 2017 r. organy gmin zostały poinformowane o opracowanym rozwiązaniu technicznym umożliwiającym bezpieczną wymianę korespondencji przekazywanej z wykorzystaniem poczty e-mail (wymiana danych osobowych przekazywanych konsułom). Przyczyną ww. nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że wszystkie wnioski nie podlegały opłacie za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi na podstawie art. 73 ust. 1 lub art. 75 ust. 4 u.d.o.

W odpowiedziach na wnioski w nagłówkach prawidłowo stosowano oznaczenie organu tj. Wójta Gminy Długołęka i były one podpisane przez prawidłowo upoważnionych pracowników.

[dowód: akta kontroli str.: 71-98]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi należało ocenić **pozytywnie**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Wójta Gminy Długołęka zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych w zakresie dowodów osobistych oceniono pozytywnie.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach

W kontrolowanym okresie wydano 15 decyzji administracyjnych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontrolą objęto 10 postępowań¹².

W przypadku zmiany imienia lub nazwiska małoletniego dziecka wnioski składane były przez przedstawiciela ustawowego dziecka, zgodnie z art. 9 ust. 2 z.i.i.n. W sprawach, w których wymagana była zgoda drugiego rodzica lub dziecka, w aktach spraw znajdują się przedmiotowe zgody, wyrażone zgodnie z art. 8 ust. 4 i ust. 5 z.i.i.n. Do wniosków zostały załączone potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 37 zł.

Wnioski zostały złożone przez uprawnione podmioty i 8 przypadkach były kompletne pod względem formalnym. W przypadku spraw nr USC.5355.10.2019 i USC.5355.11.2019 we wniosku nie wskazano kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa osoby. Elementy obligatoryjne wniosku o zmianę imienia i nazwiska określa art. 11 ust. 1 z.i.i.n., wobec czego w powyższych sprawach organ zobligowany był wezwać wnioskodawców na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. do uzupełnienia braków formalnych wniosku,

¹²USC.5355.1.2019, USC.5355.2.2019, USC.5355.4.2019, USC.5355.5.2019, USC.5355.7.2019, USC.5355.8.2019, USC.5355.10.2019, USC.5355.11.2019, USC.5355.13.2019, USC.5355.14.2019.

w terminie nie krótszym niż 7 dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania. Powyższe stanowi naruszenie ww. przepisu prawa. Przyczyną powyższych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania.

W przypadku spraw nr USC.5355.1.2019 i USC.5355.5.2019 organ wysłał decyzje o zmianie nazwiska za pośrednictwem konsula w dwóch egzemplarzach w celu potwierdzenia na jednym z nich odbioru decyzji przez stronę. Powyższe działanie jest nieprawidłowe, bowiem egzemplarz pisma przeznaczony do włączenia do akt sprawy pozostawia się w aktach i zamieszcza na nim informację co do sposobu wysyłki (np. list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne) oraz potwierdzenie dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia (zgodnie z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej). Zgodnie z art. 26 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne¹³, konsul na wniosek organu doręcza obywatelowi polskiemu (stronie) pisma w sposób umożliwiający stwierdzenie daty odbioru (np. wysłanie decyzji listownie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru na wskazany adres), a następnie odsyła do organu potwierdzenie odbioru, które jest dowodem na doręczenie pisma do wnioskodawcy.

W toku kontroli ustalono, że organ badał przesłanki do wydania decyzji pozytywnej. Rozstrzygnięcia merytoryczne spraw nastąpiły we właściwej formie – decyzji administracyjnej, które zgodnie z art. 107 k.p.a., zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby, oraz dodatkowo pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Organ odstępował od uzasadnienia przedmiotowych decyzji, na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. W treści decyzji zawarto informację, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 2 z.i.i.n. decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu. Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

W toku kontroli zauważono, że sprawy miały prowadzone metryki, zgodnie z art. 66a k.p.a. Ponadto stwierdzono, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze z.i.i.n. kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że organ przesłał przedmiotowe decyzje za pomocą systemu BUSC. [dowód: akta kontroli str.: 95-169]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

¹³ Dz.U. z 2020 r. poz. 195.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE DOWODÓW OSOBISTYCH:

1. W przypadku wątpliwości co do zakresu żądania wnioskodawcy, podejmować czynności wyjaśniające na podstawie art. 50 k.p.a. i udostępniać dane w zakresie zgodnym z żądaniem wnioskodawcy i tylko w takim zakresie, w jakim wnioskodawca wykaże uprawnienia do ich otrzymania.
2. W przypadku braków formalnych wniosku o udostępnienie danych, podejmować czynności przewidziane w art. 64 § 2 k.p.a.

W ZAKRESIE ZMIANY IMIENIA I NAZWISKA:

1. Decyzje o zmianie imienia i nazwiska, doręczane stronom za pośrednictwem konsula, wysyłać w jednym egzemplarzu za potwierdzeniem odbioru.
2. W przypadku braków formalnych wniosku o zmianę imienia i nazwiska, podejmować czynności przewidziane w art. 64 § 2 k.p.a.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 21 maja 2020 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

Z Up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
WICEWOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Jarosław Kresa